BIBEL

Svenska Bibelsällskapets tidning
1/2012

Han låter Bibelns gestalter ta plats i vår tid

Sid 8

Det går att lära sig berätta Bibeln på ett sätt man aldrig glömmer. Sid 4

Vi tittar närmare på arbetet med nya norska översättningen. Sid 6

Starten av eget förlag första steget i långsiktig plan. Sid 13

Kongos översättare får stöd från Sverige. Sid 15

Good Samaritan satsar på par

I Afrika blir ett växande antal smittade av hiv i ”monogama” äktenskap. The Good Samaritan vill därför hjälpa par att stärka sina äktenskap. Det har nu producerats två kortfilmer som tar upp frågor som rör äktenskap och hiv. Den ena heter *Afrikanska traditioner gynnar män, inte kvinnor* och den andra *Varför gifta sig?* Dessa två filmer är de första i en serie av sex och kommer att användas i seminarier speciellt för par. Satsningen kallas ”Love, Sex and Marriage”, och gruppdeltagare träffas under längre tid.

Korsordsvinnarna från förra numret

Vi fick många fina lösningar på det senaste korsordet, och vinnarna som fick var sin *Var dag med Jesus* heter:
Margareta Boij, Jönköping
Gösta Moberg, Borås
Monica Kronlund, Kista
Per-Olof Rehn, Nybro
Gunhild Holmgren, Skellefteå
Rune Lundberg, Karlskrona

Stort tack för alla inskickade svar! Även tack till dem som offrat ett fint vykort som svarspost. Är du sugen på att lösa ett nytt korsord i Bibel? Håll ut! I slutet av maj kommer det!

Apropå ...

Original: Anders Parsmo

Bibelläsning & bön får du gratis

Bibelsällskapet ger varje år ut en bibelläsningsplan, *Bibelläsning & Bön*. 2012 års bibelläsningsplan hämtar texterna från kyrkoårets teman. Det lilla häftet uppmuntrar inte bara till regelbunden bibelläsning utan ger även information om bibelprojekt i Sverige och internationellt. Behöver du ett exemplar för egen del och kanske ett för din vän skickar vi dem gratis. Beställer du buntar av *Bibelläsning & bön* behöver vi ta ut en avgift.

Beställ *Bibelläsning & Bön* genom www.bibelbutiken.se. Du kan också ringa 018-18 63 30, faxa 018-18 63 31 eller mejla till butik@bibeln.se.

Beställningsnummer 1061.
Pris: 10-bunt 100 kr, 50-bunt 400 kr.

Instruktörs-utbildningar för Bibeläventyret

Kurser i Gamla testamentet

19–22 mars
Piperska Lundsbrunn/Götene

10–13 april
Kalmar

20–23 augusti
Karlstad

15–18 oktober
Härnösand

Kurs i Nya testamentet

23–25 april
Hjälmargården, Vingåker

Mer kursinformation hittar du på www.bibelaventyret.se eller ring telefon 0511-595 03 så får du veta mer!

Utan lapp och adress

Att orientera sig i tillvaron hör till livets stora utmaning. Som ung är det ett ständigt trevande att finna väg, inriktning och framtid. Som medelålders ett dagligt strävande att räcka till för allt och alla. Som åldrande en frestelse att blicka bakåt, men också att söka ett fäste i framtiden, helst bortom.

Poeten Nils Ferlin (1898–1961) är en författare som med stramt språk och stor livserfarenhet mejslar konturerna för tillvarons gränssnitt. En av de mer kända dikterna är *Du har tappat ditt ord* från diktsamlingen *Barfotabarn,* 1933.

> *Du har tappat ditt ord*
> *och din papperslapp,*
> *du barfotabarn i livet.*
> *Så sitter du åter på*
> *handlarns trapp*
> *och gråter så övergivet.*
>
> *Vad var det för ord*
> *– var det långt eller kort,*
> *var det väl eller illa*
> *skrivet?*
> *Tänk efter nu*
> *– förrn vi föser dej bort,*
> *du barfotabarn i livet.*

Frågan som många av oss bär på under livets orienteringsövning är vad det var för ord, ”var det långt eller kort, var det väl eller illa skrivet”, som vi tappat bort. Mycket av ångest, oro och missmod, även bristande framtidstro, kommer förmodligen av förlusten av livets viktigaste papperslapp.

År 2011 års nobelpristagare i litteratur, Tomas Tranströmer, är inne på samma spår i dikten *Den skingrade församlingen* ur diktsamlingen *Stigar,* 1973. Kontexten har en koppling till Johannesevangeliet och Jesu nattliga möte med den skriftlärde Nikodemos:

> *Sömngångaren Nicodemus på väg*
> *till Adressen. Vem har adressen?*
> *Vet inte. Men det är dit vi går.*

Bibelsällskapets omfattande arbete för att göra Bibeln tillgänglig, känd och använd har som yttersta målsättning att både papperslapp och adress ska återfinnas.

I arbetet möts jag ofta av de märkligaste berättelser att så sker. Aha-upplevelser om mötet med Bibeln och Ordet, med Kristus, är legio.

Tomas Tranströmer är en av de författare som gjort djupa avtryck i språket i Bibel 2000, särskilt i Psaltarens texter. Antydningar om såväl papperslappens innehåll som om Adressen gör sig påminda här och var i de flertusenåriga texterna.

Läs Bibeln och upptäck själv! Hjälpen att orientera sig finns där för både tappade lappar och förlorade adresser. Läs och be, be för dig själv och för andra. Du får innehåll och riktning.

Krister Andersson
Generalsekreterare

Foto Olof Brandt

BIBEL SÄLLSKAPET

Svenska Bibelsällskapet
arbetar för att Bibeln ska översättas, spridas och användas. Vi är en del av världens största bibelrörelse som heter United Bible Societies, UBS. Via UBS arbetar vi tillsammans med 145 andra bibelsällskap för att göra världens mest lästa bok ännu mer känd och tillgänglig.

Kontakt
Besöksadress
Bangårdsgatan 4 A, Uppsala

Postadress
Box 1235, 751 42 Uppsala

Tfn 018-18 63 30
Fax 018-18 63 31

E-post info@bibeln.se

Org nr 802000-3292

Webbplatser
www.bibelsällskapet.se
www.bibelbutiken.se
www.bibeln.se

Ge en gåva
Välkommen att ge en gåva till Bibelsällskapets arbete! Använd något av kontonumren nedan.

Pg 90 06 26-3
Bg 900-6263

90 KONTO SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

Tidningen BIBEL
ges ut av Svenska Bibelsällskapet

Ansvarig utgivare
Krister Andersson
E-post krister@bibeln.se

Redaktör/layoutare
Lotta Ring
E-post lotta@bibeln.se

ISSN 1403

Omslagsbild
Bibelpristagaren Michel Östlund
Foto Olof Brandt
Tryckeri, Lenanders Grafiska, Kalmar 2012

BERÄTTA MER FÖR FLER

Glimtar från en Bibeläventyrskurs

Text & foto Olof Brandt

”Ett nytt sätt att tänka på pedagogiskt! Vi har lärt oss jättemycket! Ingen tvekan om att vi ska erbjuda skolorna Bibeläventyret! På tre och en halv dag så har jag lärt mig massor och kan nu gå igenom hela GT på 3,5 minuter!”

Citaten kommer från deltagare i instruktörskursen för Bibeläventyrare på Åkerögården i februari. Sammanlagt var det 21 nya instruktörer som gick kursen och certifierades för att få genomföra Bibeläventyret på Sveriges skolor. De är inte de första. 2011 genomfördes mer än 1 200 Bibeläventyr i årskurserna fyra och fem.

Bibeläventyret är främst framtaget för att på ett enkelt och roligt sätt ge mellanstadieelever grundläggande bibelkunskap.

De blivande instruktörerna får en ”verktygslåda” med sång, drama, trolleri och visuella symboler för att kunna berätta sig igenom hela Gamla och Nya testamentets historia. Hela undervisningen bygger på nyckelord och rörelser, och man tar med eleverna hela vägen från skapelsens början fram till Uppenbarelseboken.

Målet med Bibeläventyret är:

- att hjälpa lärarna att undervisa om Gamla testamentet.
- att utbilda instruktörer som får redskap att arbeta med främst barn i åldrarna 10 till 12 år.
- att bygga ett förtroende för Bibeln hos barn i skolan.
- att hjälpa församlingarna att bygga goda relationer till skolan.

Läs mer på www.bibeläventyret.se eller ring Olof Brandt på tfn 018-18 63 32 eller Götenekontoret på tfn 0511-595 03.

Elisabeth Svedinger är en av huvudledarna inom Bibeläventyret, och hon är lika van vid att vara ute i skolklasser och undervisa som att ha instruktörskurser ihop med de närmaste medarbetarna i Bibeläventyret – Jonas Magnusson, Thomas Nilsson-Lill och Olof Brandt.

Kommentarer från deltagare på instruktörskursen på Åkerögården:

Marie Feldthusen & Siv Öhlund
Rådmansö/Frötuna, Norrtälje
– Vi har lärt oss jättemycket. Det här med att tänka sig kartan på golvet blir väldigt konkret för både barnen och oss. Det kronologiska upplägget har varit till stor hjälp också. När vi åkte hit tänkte vi att ut i någon skola, det ska vi då rakt inte gå, men nu råder ingen tvekan om saken. Det här är ett väldigt roligt sätt att lära sig Bibeln!

Ulrika Vinge Baydoun
Häverö-Edebo-Singö församling, Hallstavik
– Det här var över förväntan bra, härlig dynamik! Jätteroligt att det var flera ledare med. Det är otroligt peppande att Bibeläventyret finns i Sverige och att Bibeln lyfts upp så. Kursen var fullmatad med en massa olika delar, och jag skulle inte vilja ändra på något. Nu kan man ramsan, kartan och de olika delarna, så nu blir det att åka hem och få ihop det. En tidigare kollega har haft Bibeläventyret och vi har redan förfrågningar och en bokning nästa vecka.

Bibeln & jag

Alla Bibelns böcker gås igenom, och var och en av kursdeltagarna lär sig innehållet, minnestricks och olika pedagogiska sätt att förmedla Bibeln till barnen.

Mats Pyhäjärvi
Färingsö församling, Stenhamra
– Det var en intressant kurs. Ett nytt sätt att tänka pedagogiskt. Det är absolut något jag kommer att jobba med, grymt roligt! Vi är två från församlingen, och det underlättar när man kan ta andningspauser, sporra varandra och avlösa varandra.

Daniel Norqvist
Hökhuvuds pastorat, Gimo
– När jag kom hit hade jag inga förkunskaper. Men på tre och en halv dag så har jag lärt mig massor och kan nu gå igenom hela Gamla testamentet på 3,5 minuter! Det känns helt fantastiskt. Även fast jag läst massor med kurser i teologi så har detta gett mig en helt ny syn på Gamla testamentet. I min tjänst som jag har börjat så hade de redan förbokat att jag skulle gå den här kursen.

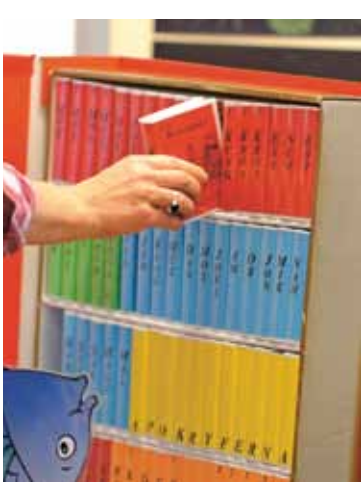

”Plötsligt fick jag se hela omgivningen”

Bibeläventyret är den enskilt största utbildningsinsatsen kring Bibeln i skolan sedan kyrkan och skolan gick skilda vägar. Tiotusentals elever får varje år lära sig Bibelns berättelser genom detta pedagogiska verktyg. I landet finns över 500 intresserade licensierade instruktörer som gör sitt bästa för att förmedla kunskap om och en upplevelse av Bibeln.

Bibeläventyret har dock visat sig ha en rad oväntade bieffekter som vi med glädje tar emot rapporter om. Många kyrkor har fått uppleva att de genom Bibeläventyret fått beröm från skolan för instruktörernas enorma pedagogiska kunnande. På vissa platser har Bibeläventyret rent av öppnat för ett förnyat samarbete mellan skola och kyrka i en tid där många skolor stängts för utomstående organisationer i rädsla för hur den nya skollagen och läroplanen ska tolkas (se artikel i BIBEL nr 3 2011).

Förnyad lust att läsa

En annan sak berör ett mer personligt plan. I utvärderingarna från våra instruktörskurser får vi beröm för det pedagogiska arbetssättet och det goda upplägget, men särskilt är det en sak som glatt oss. Vid varje kurs kommenterar ett antal deltagare hur viktig kursen har varit för deras egen syn på Bibeln. I utvärderingarna kan man ofta läsa att de känner en förnyad lust att läsa Bibeln och ett större självförtroende kring hur berättelserna hänger ihop.

Jag känner så väl igen mig i deras beskrivning. Min egen upplevelse kan bäst beskrivas som att någon lyfte undan ett skynke och plötsligt fick jag se hela omgivningen. Jag vågar i dag läsa Bibeln på ett helt nytt sätt. Att jag sedan känner att jag har fått kunskapen ända in i ryggraden gör också att Bibeln inte känns så skrämmande som jag tidigare upplevde den. Jag förstår och kan sätta in händelser och personer i ett större sammanhang. Det ger mig självförtroende att läsa vidare och en glädje i mitt privata bibelstudium.

Olof Brandt, samordnare för Bibeläventyrets nationella satsning

BIBEL 2011

Nya norska översättningen skärskådas

Här fortsätter vi BIBELs serie ”Från a till ö”, där vi djupdyker i frågor kring bibelöversättning. Översättningsdirektor Mikael Winninge har sammanfattat en artikel av Hans-Olav Mørk om arbetet med den norska bibeln.

Hans-Olav är projektledare och bibelöversättare på Norska Bibelsällskapet, och han har gett oss en ingående beskrivning av arbetet med Bibel 2011. Den kompletta artikeln är på norska, och du kan läsa den i sin helhet på internet, www.bibelsällskapet.se. Texten ger en fantastisk inblick i hur översättningsarbetet förlöpt i Norge från start till utgivning.

Text Hans-Olav Mørk
Bearbetning Mikael Winninge

Storebror över gränsen har alltid haft inflytande på lillebror Norge. Hösten 1999 satt jag på tåget till bokmässan i Göteborg, där Bibel 2000 skulle lanseras. Att göra en bibellansering till ett litterärt och kulturellt evenemang var i mina ögon en stor prestation.

Jag minns Svenska Bibelsällskapets monter som ett nervcentrum i allt som skedde. Jag minns mötet med några av författarna som hade varit med. Och mitt i det hela ”bibelmannen själv”, Christer Åsberg. I dag tror jag den viktigaste impulsen jag fick var att se bibeltexten som både helig och litterär text. Att Tomas Tranströmer hade varit stilist i arbetet med Psaltaren gav genljud inte bara i Norska Bibelsällskapet, utan också bland norska skönlitterära författare.

Varför översätter vi Bibeln?

Därför att Gud blev människa i Jesus Kristus. Från den tidpunkten talar Gud ett modersmål. Vårt modersmål. Det finns döda språk och levande språk. Det språk vi talar lever. Därför måste också den levande Gud tala vårt levande språk.

När de första provöversättningarna av GT var färdiga sade språkprofessorn Kjell Lars Berge följande: ”Bibelteksten er en tekst som springer ut av og som handler om menneskenes primærerfaringer. Den handler om natur og kropp, om relasjoner og grunnleggende erfaringer som fødsel og død, konflikt og forsoning. Fordi Bibelen handler om slike grunnerfaringer, kan den ikke ha en språkform som fjerner seg fra de grunnleggende erfaringene. Språket må være livsnært og jordnært.”

Författare, forskare och andra i dynamisk process

Teamet har bestått av närmare femtio konsulenter och översättare. Våra bästa exegeter och språkforskare har deltagit tillsammans med tretton skönlitterära författare och stilister, bland annat Hanne Ørstavik, Jon Fosse och Karl Ove Knausgård. Femton olika översättargrupper har formerats.

Texten har passerat fem nivåer: primäröversättaren, översättargruppen, redaktionskommittén, Bibelsällskapets översättningsenhet och till sist Bibelsällskapets styrelse. En väsentlig skillnad i jämförelse med Sverige är att varken hebraisterna eller författarna har suttit med i andra grupper än översättargrupperna. De har dock kunnat följa arbetet och ge kommentarer fortlöpande.

Den viktigaste koordinerande funktionen har den centrala redaktionskommittén haft. Extern respons har inhämtats från olika brukargrupper under resans gång. Viktigast var likväl den kyrkliga responsgruppen. Ett ekumeniskt perspektiv genomsyrade också hela processen.

Närmare källorna och närmare det norska språket

Vi har haft fyra huvudmål: (1) Vi eftersträvade en klar och uttrycksfull text som kommunicerar väl med flertalet av dagens norska läsare; (2) Vi ville samtidigt ha en text som synliggör källtexternas kulturella egenart och skillnad mot dagens samhälle; (3) Vi försökte återta något av det ålderdomliga bibliska bildspråket som gick förlorat i den senaste norska översättningen (NO

från a till ö

78/85), exempelvis kroppsmetaforerna; (4) Vi strävade efter att låta den norska texten återspegla flera av de litterära verkningsmedel som de bibliska författarna använt.

Dessutom vinnlade vi oss om ett inkluderande språk, där det var möjligt. Exempelvis valde vi att återge grekiskans ”bröder” med det könsneutrala ordet ”syskon”.

Författaren Hanne Ørstavik säger: ”Å jobbe med en tekst som også skal være Guds ord utfordrer grunnsynet på hva språk er og hvordan språk virker. Jeg tenker at bibelspråket faktisk er Guds ord, som hendelse. Da må det være et språk som virker. Og det skjer blant annet gjennom språkets billedkraft. Derfor er det like viktig å ivareta litterære kvaliteter som at ordene har korrekt leksikalsk betydning. For det ligger mening også i klang, rytme og gjentagelse.”

Jesaja 7:14

Vi har velat visa att Bibeln är en bok som är i samtal med sig själv. Bibliska motiv och berättelser nytolkas. Jesaja 7:14 förekommer därför nu i två versioner. Eftersom evangelisten Matteus citerar den grekiska översättningen lyder översättningen: ”Se, jomfruen skal bli med barn og føde en sønn, og de skal gi ham navnet Immanuel” (Matt 1:23). I den hebreiska källtexten är det på grund av ordvalet rimligare att låta översättningen använda en mer generell term: ”Se, den unge jenta skal bli med barn og føde en sønn, og hun skal gi ham navnet Immanuel.” (Den översättningen vållade ett visst medialt rabalder i Norge.)

Översättningen ”köttet”

Även om ”människans onda natur” dessvärre har ett betydande inflytande i världen, är den specifika översättningen borta ur Bibel 2011. Begreppet ansågs för abstrakt. En nygammal metafor har därför kommit i bruk, nämligen ”köttet” – särskilt i de sammanhang där ordet kontrasteras mot ”Anden”.

Som jag upplever det, är både den vulgära sinnligheten och den fysiska sårbarheten mycket starkare närvarande i begreppet ”kött” än det var ”i vår syndiga natur”. Som psalmdiktaren Sara Astridatter Utnem, en av våra unga respondenter, uttryckte det: ”Kjøtt er noe rått ved det å være menneske.”

Herrens bön

Nytt i Herrens bön är exempelvis att ordet ”Far” används (jfr Fader). En annan ändring är formuleringen ”la oss ikke komme i fristelse” – en kausativ eller permissiv översättning som har rötter hos såväl Tertullianus som Luther. Så här lyder bönen i Bibel 2011:

Vår Far i himmelen!
La navnet ditt helliges.
La riket ditt komme.
La viljen din skje på jorden slik
som i himmelen.
Gi oss i dag vårt daglige brød,
og tilgi oss vår skyld,
slik også vi tilgir våre skyldnere.
Og la oss ikke komme i fristelse,
men frels oss fra det onde.

Foto Dag Kjær Smemo

Bibelöversättaren Hans-Olav Mørk var en av de stolta medarbetare på Norska Bibelsällskapet som den 19 oktober 2011 lanserade en helt ny översättning av Bibeln på såväl bokmål som nynorsk. Arbetet har tagit tio år och kostat 30 miljoner norska kronor.

Michel Östlund har fått Bibelsällskapets Bibelpris och motiveringen löd: ”Han låter de bibliska gestalterna bli speglingar av och en andlig utmaning för vår tid, såväl genom enskilda konstverk som genom sammanhållna audiovisuella utställningar.”

Mogen känsla för form

Foto Olof Brandt & text Lotta Ring

Michel Östlund är formgivare, designer och konstnär. Ändå beskriver han sig själv som budbärare när tidningen Bibel träffar honom. Han vill förmedla sådant som fastnar och berör. Han djupdyker gärna i existentiella ämnen. I november fick Michel Bibelsällskapets Bibelpris för att han ”i sin gärning bidragit till att göra Bibeln känd och använd”.

När jag anländer till ateljén på Trädgårdsgatan i Uppsala är Michel Östlund ute och rastar hunden en sväng. Sonen Jacob släpper in mig och ber mig vänta. Tidigare var detta kontor för kommunikationsbyrån Hera, men nu fungerar den gamla charmiga lägenheten som arbetsplats för några unga kreativa företagare och för Michel, vars ateljé består av tre rum i fil. Jag tassar andäktigt in och ser mängder av målningar som står lutade mot väggar och möbler.

Det är en spännande och kreativ miljö med mycket ljus. Det märks att Michel har flera projekt på gång. När han kommer in från promenaden får jag veta att tavlorna hör till två utställningar som mellanlandat i väntan på nästa destination. Han håller också på med en bok om sin far, konstnären Staffan Östlund, en skiss till en skulpturtävling i New York, en konstutställning med det engelska arbetsnamnet *Her* med porträtt av tolv kvinnliga apostlar och ett bildspel till Nidarosdomen.

– Temat för en utställning börjar oftast i målarstudion. Konstverken är grunden, och jag gör alltid klart dem först, men jag är en konceptuell konstnär. Jag vill föra fram budskapet på flera sätt, berättar Michel.

Som exempel tar han *Memento Mori* (Döden, en resa genom livet) där Gamla

Uppsala församling och Riksantikvarieämbetet gav honom i uppdrag att beskriva döden. Egentligen började det med Linnéjubileet, där Michel i form av utställningen *Nature Morte* hedrade de sex av Linnés lärjungar som aldrig kom hem från resorna de skickats ut på. Nu fick han i uppdrag att fortsätta måla med döden som tema och upptäckte samtidigt att döden handlar så väldigt mycket om livet, dödens kontrast. I samarbete med andra kom det till en bok, musik, museiutställning, film, ljudspel ...

Bara ett liv

I boken *Memento Mori,* som berättar om tavlorna och utställningen, finns bland annat citat från femteklassare där de reflekterar kring döden.

– I den åldern, innan de kommer in i puberteten, är barn ofta väldigt existentiella i sina funderingar. En pojke skrev: ”I TV-spelen har jag flera liv, i verkliga livet har jag bara ett.”

Barnens kommentarer i boken ger en ytterligare dimension. Michel är skicklig på att lyfta fram flera perspektiv och använder alla sina erfarenheter i sitt skapande. Han är själv far till fyra barn med som han säger ”vackra bibliska namn”: Rebecca, Jacob, Rakel och första sonen Johannes som dog tidigt. Livets sköra sidor kommer ingen ifrån, och Memento Mori-utställningens budskap är: Kom ihåg att du är dödlig!

Vad händer då när man dör, blir det bara tyst?

– Människors röster finns kvar. Jag hör ofta min farmors röst i min kropp, och dessutom låter min dotter Rebeccas skratt som min mammas! Röstrytmer överlever oss. Vi finns också kvar via våra barn, via minnen och det vi skapat.

Samlar kunskap

Människor som kommit och gått har alltid intresserat Michel. Han började med släktforskning när han var arton år.

– När jag var liten var jag ofta hos farmor, mormor och gammelfaster. Jag var nyfiken och de hade tid att berätta. Äldre älskar att berätta om sina liv!

Michel avslöjar att han vid middagsbjudningar ofta placeras bredvid äldre. Hans vänner vet att han gärna samtalar med människor med perspektiv. Han tar till sig och bearbetar det han får höra, medvetet och omedvetet. Ibland kan saker poppa upp många år senare och bli till en del i en tavla, en skulptur, en tanke. Egentligen är han nog en samlare av möten, de är gåvor som kan komma till användning senare.

Michel drar på sig sin målarkaftan från Peking och börjar arbeta med en målning. Det är fysiskt arbetsamt att måla stora tavlor, gnugga med trasor och spänna dukar, men det fungerar som terapi och njutning också tycker Michel.

– Farfar var präst, pappa konstnär och skulptör, mor skrev poesi, styvfarfar var entomolog som samlade fjärilar. Allt man får i sig får man nytta av. När jag möter en människa är ingenting bortkastat, säger Michel.

Trots sin förkärlek för äldre har han en åldersgräns på trettio år för dem som hyr in sig i ateljélokalerna. På kontoret vill han möta nya kreativa idéer, ny medieteknik och ungdomslig entusiasm.

– Mina hyresgäster och samarbets-

partner är en viktig inspirationsfaktor. De håller på med saker inom samma område, men inte på samma sätt. Dessa unga är extremt snabbfotade på nätet och söker lätt rätt på uppgifter som jag kan undra över.

Kärlek och respekt

Michel har fått Bibelsällskapets Bibelpris för sin konst med anknytning till bibliska teman, många gånger exponerad och erkänd i kyrkor över världen. Har han en kristen tro?

– Ja, det kan man säga att jag har. Att farfar var präst och har gjort stort intryck, trots att jag aldrig har träffat honom. Jag är en sökande person och har försökt definiera vad som är kristen tro för mig. De humanistiska värderingarna, kärlek, förlåtelse, omsorg och respekt är viktiga.

Bibeln är en av källorna till Michels skapande. Den internationellt erkända utställning om apostlarna som han turnerat med över världen, och den senare tillkomna utställningen om Maria Magdalena, har bidragit till noggrann läsning. Han har även arbetat med den heliga Birgitta som tema.

– Resultatet är att jag fördjupat mig en hel del i existentiella frågor om livet och döden.

Mänskliga apostlar

I den medföljande boken om apostlarna skriver Michel att de visar vad det är att vara människa. Apostlarna antar många olika roller – domare, syndare, givare av kärlek.

– Är det till exempel okej att tvivla? Om jag visar Tomas tvivlaren som tavla, då är det möjligt för en präst att tala om både sitt tvivel och sin tro, en person som egentligen aldrig borde tvivla. Men det är tvivlet som gör att man blir mänsklig!

Michel tycker om att ställa ut sin konst i kyrkor, och han vill gärna vara kvar där. Det hela startade med *Apostlarna*, som visades i Uppsala domkyrka. Kyrkan är en del av hans barndomskvarter. Faderns ateljé låg mitt emot Trefaldighetskyrkan, ett stenkast från domkyrkan. Michel hör hemma i skuggan av tornen. Därför kändes det helt rätt när han blev engagerad att producera en bok om domkyrkan och senare dess grafiska profil. Han tog kontakt med dåvarande domprost Tuulikki Koivunen-Bylund och frågade om hon inte ville att de skulle göra en utställning i domkyrkan också. Under åren 1989–2002 hade han arbetat med porträtten av apostlarna. Nu hade han ett drömscenario för hur de skulle användas.

Sväva fritt

– Jag fick idén när min dotter konfirmerades i domkyrkan som 19-åring en stämningsfull påsknatt. Ljusen fladdrade och sången ljöd. Jag bestämde att tavlorna skulle visas där i kyrkorummet, vackert ljussatta. Skissen av Johannes skulle hänga i domkyrkans centrala del.

Målsättningen var att tavlorna skulle sväva fritt i rummet, berättar Michel.

Så blev det. Vännerna tyckte att vernissagen var magisk. 500 besökare kom

Att skapa en skulptur som eventuellt ska stå i en offentlig miljö kräver mycket tankearbete, en lång rad skisser och tester. Hur kommer ljuset att falla, hur påverkas skulpturen av miljön runt omkring? Vilket material fungerar?

Fakta Bibelpriset

Bibelpristagaren tillägnas en festmiddag och får diplom, originalmålning och jubileumsbibel. Dessutom får pristagaren dela ut ett stipendium i form av en skaparvistelse på Sigtunastiftelsen till en person som verkar i samma skrå och anda.

– Det är viktigt att hålla på med flera projekt samtidigt, de befruktar ofta varandra, säger Michel som nu går igenom sin far Staffan Östlunds anteckningar och material för att skriva en bok om hans konstnärliga bana.

första kvällen och såg bland annat bilden av ”påskdramats huvudman” Judas med kors i ansiktet och en själ som flöt ut, en man i konflikt med sig själv. Michel ville visa en stämning och en själ i bilderna i stället för att göra dem porträttlika.

Responsen blev god, och utställningen blev direkt inbjuden till åtta länder, bland annat har den varit utställd i New York i världens största gotiska katedral.

> *Det finns en glädje och en lycka i tankar som lyfter.*

Förhandlingar har förts med Köpenhamn, Edinburgh, Rom, Paris, Peking, Wellington, Helsingfors, Trondheim och London.

– När man ställer ut i kyrkorum måste man ha respekt för dem som kommer dit i andra syften, påpekar Michel.

Även om han tillför något positivt ska det ske med hänsyn och fingertoppskänsla.

Musiken ger en kick

Eftersom Michel vill arbeta med flera uttryck har även musiken fått spela stor roll. I anknytning till *Apostlarna* har 20 olika kompositioner skrivits! Inför varje utställningstillfälle har Michel kontaktat lokala musiker som fått tonsätta bilderna med känsla för den lokala kulturen och musiktraditionen.

– Musiken kan ”tränga in i ådrorna” på ett särskilt sätt. När man ser tavlorna och ljuset får man samtidigt musiken som en extra dimension. Musiken förstärker konsten.

För Michel har mötet med de nya musikaliska verken varit spännande. Duktiga tonsättare, solosångare och körer har överraskat med engagemang och bredd.

– Varje gång har jag fått en kick när de sjungit upp för mig. Musiken är väldigt olika beroende på var den komponerats och vilka instrument man valt.

Michel berättar om en amerikansk kompositör, med indianflöjt som huvudinstrument. Kompositören spelade upp den nykomponerade flöjtmusiken för Michel i telefonluren. Sedan avbröt han sig och sade: ”En örn cirklar just nu ovanför mitt huvud. I indianernas andliga värld så betyder det framgång!”

– Sedan fick jag ett jättefint kulturpris i New York, berättar Michel och ler finurligt.

Under resan med *Apostlarna* blev Michel inte bara hyllad utan även ifrågasatt. Varför målade han till exempel inte kvinnor? Det sporrade honom till utställningen om Maria Magdalena som också fått stort genomslag.

Inspirerar andra

En av dem som inspirerats av Michels konst är professorn och författaren Christer Åsberg som skrivit sex dikter till Mariautställningen. Dikterna har sedan tonsatts av dirigenten Robert Sund. Kören La Capella från Uppsala framförde verket i höstas, och nu far utställningen vidare till Nidarosdomen i Norge där kören också ska ha konsert.

– Det är viktigt att visa och framföra sina verk, annars får ju inte andra del av dem, säger Michel som också begåvats med förmåga att ro projekten i land.

Eftersom han är van marknadsförare och designer ser han helheten och drar sig inte för att producera böcker, film, paketeringar och annat som lyfter delarna. I allt finns dock en innerlighet.

Vill man att andra ska få del av ens konst måste man få tag i platser att ställa ut på. En av de galnaste förfrågningar Michel gjort är till Vatikanen, men där fick han ett artigt nej med motiveringen att inga nu levande konstnärer någonsin ställt ut i S:t Peterskyrkan.

På sitt rättframma sätt svarade Michel i vändande brev: ”Dear Bishop, someone has to be the first!” (Någon måste vara den första!)

Och nu väntar en kärleksfull skildring av tolv kvinnliga apostlar, sex historiska och sex nutida. Maria från Magdala utgör startbilden i utställningen *Her*.

Men vad är det som gör de utvalda kvinnorna till apostlar?

– Det är deras vilja att förändra, förbättra och tydliggöra det orättvisa och dåliga. De har ofta någon form av makt och använder den makten på rätt sätt, säger Michel.

Tillsammans med en amerikansk teolog från Minneapolis for han till en by i Italien för att arbeta koncentrerat med grundidén till *Her*.

– Vi resonerade bland annat om vilka kvinnor vi skulle ha med, berättar Michel som ville ha en stadig grund för sitt fortsatta skapande.

Lång tid med kvinnorna

Nu har han arbetat i två år med de kvinnliga apostlarna, gjort skisser och målningar, bytt personer och satt in nya. Målet är att ha vernissage i Storkyrkan år 2013.

– Jag ser mig som en budbärare. Jag tror att man som konstnär, filmare eller designer vill förmedla budskap och skönhet i kombination, men inte bara som något som sveper förbi. Det ska vara något som fastnar och berör, funderar Michel.

– Det finns en glädje och en lycka i tankar som lyfter. Jag vill fördjupa och förändra. När betraktaren blir berörd och vill lära sig mer, när mötet med formerna blir en förändring, det tycker jag om!

Nu börjar allvaret

Michel fyllde femtio för inte så länge sedan. Han berättar om den jämnårige vännen som också är inblandad i arbetet med boken om fadern Staffan Östlund. Vännen ringde och sade: ”Michel! Vi fyller femtio år! Vad finns nu kvar?”

– Jag svarade: Nu är lärlingstiden över! Nu börjar vi på allvar!

Så länge Michel andas lär han fortsätta att skapa nytt.

Ja, Bibelsällskapet hälsar gärna på!

Bibelsällskapets medarbetare kommer gärna på besök till församlingar och medarbetargrupper för att dela med sig av kunskaper och information om bibel- och översättningsarbete.

Om man vill kan man planera för en hel bibelhelg. Det är inte bara på Bibelns dag församlingen kan göra en särskild satsning på Bibeln. Det kan ske vilken helg som helst under året. Här följer ett exempel på hur en sådan helg kan arrangeras med hjälp av någon medarbetare från Bibelsällskapet.

Programförslag/exempel

Lördag

16.00 Bibelutställningen öppnas

- Stora eller lilla Bibelutställningen från Bibelsällskapet visas. Medlemmar och andra intresserade tar med egna (gamla) biblar ur gömmorna och kompletterar utställningen med dem!
- Kort föredrag om Bibelns historia, de olika svenska utgåvorna och aktuell bibelforskning/översättning.

18.00 Bibelkafé

- Bibelknåp, bibelverser och ”Bibeln och jag” – korta personliga berättelser med lokala medverkande.
- Bibelföredrag av Bibelsällskapets representant.
- Lokal sångare eller kör medverkar.
- Servering i olika former.

Söndag

11.00 Högmässa eller gudstjänst
(**Tiden kan vara en annan**)
Gudstjänst med bibeltema och predikan av Bibelsällskapets representant.

- Tips: Läsning av Joh. 3:16 på alla de språk som finns representerade i församlingen. Församlingsmedlemmar läser.
- Bibelkörer, bibelpsalmer med mera.
- Bokförsäljning efter gudstjänsten.
- Mingel vid bibelutställningen.

Kontakta Krister Andersson via e-post krister@bibeln.se eller på mobilen 070-518 63 01 för samråd och mer information.

Foto Mats Gunnarsson

Boka besök av Bibelbussen

Nu planerar vi Bibelbussens turné till församlingar och konferenser under sommaren 2012. Boka Bibelbussen för marknadsdagar och konferensveckor, ungdomsläger och musikfestivaler! Vi kommer med bibelmaterial, böcker och utställningar. Besökare kan hälsa på i bussen för en pratstund och ett glas saft. Ta kontakt med Krister Andersson för att komma med i resplanen, e-post krister@bibeln.se

Foto Krister Andersson

Församlingarna får oss att lyfta

Vi har cirka 410 stödförsamlingar, men hoppas på många fler! Det är församlingarna som bär och lyfter oss.

Det är knappast möjligt att fungera som kristen församling utan Bibeln. Svenska Bibelsällskapet vill vara garanten för att kristenheten i Sverige ständigt ska ha tillgång till moderna och uppdaterade översättningar till svenska språket. Svenska Bibelsällskapet kan i längden inte klara detta uppdrag utan ett nära samspel med samtliga lokala församlingar.

En stödförsamling är därför en församling som stödjer Svenska Bibelsällskapet. Samtidigt får en stödförsamling stöd av Bibelsällskapet för att lokalt kunna dela Guds ord med varje ny generation. Ömsesidigt stöd är ett villkor för ett frimodigt och växande bibelarbete i Sverige. En stödförsamling ger 1 500 kronor per år, men en stödförsamling får också tio procents rabatt på ordinarie priser i Bibelbutiken och särskilda erbjudanden från Bibelbutiken. En stödförsamling får också tio procents rabatt på klasspaket vid bokning av Bibeläventyret, nyhetsbrev och rabatterade besök av Bibelsällskapets personal.

Ta upp frågan i församlingen, läs mer på vår webbplats eller beställ en folder från Lotta Ring, 018-18 63 36.

Foto Shutterstock

STARTAR EGET FÖRLAG

Bibelsällskapet förverkligar en dröm

Svenska Bibelsällskapets styrelse fattade den 21 september 2011 det historiska beslutet att bilda bokförlag. Många bibelsällskap i världen har förlagsverksamhet som en given del av verksamheten. Huvudorsaken är att man själv publicerar sina egna bibelöversättningar. Av olika anledningar har det hittills inte varit så i Sverige.

Svenska Bibelsällskapet bildades 1815 och firar snart 200-årsjubileum, men först nu har ett förlag bildats. Förlaget går under namnet Bibelsällskapets förlag, men har också en underavdelning, Bibelakademiförlaget.

Förutom utgivning av biblar kommer Bibelsällskapets förlag att publicera litteratur med återgivning av bibeltext som bärande inslag. Bibelakademiförlaget har ett delvis annat grundkoncept med utgångspunkt i den professionella bibelvetenskapen. Akademi för Bibelvetenskap består av drygt 30 exegeter med nuvarande eller tidigare anställning vid universitet och högskolor.

Den ekumeniska bredden är stor. Flera av akademiledamöterna kommer att vara involverade i översättningen av *De apostoliska fäderna,* som startar 2012. Längre fram kommer de att utgöra grundstommen i kategorin exegeter som förväntas göra nästa översättning av Nya testamentet.

Akademin har också ett intresse av att producera handböcker, läromedel och populärvetenskap på svenska. De två viktigaste kriterierna är kvalitet och anknytning till Bibeln.

Det var en historisk dag när Bibelakademiförlagets två första böcker anlände till kansli och butik den 15 december. Den första boken, *Den bibliska berättelsen,* är skriven av professor Bo Johnson (Lund). Den andra, en kommentar till evangeliebokens GT-texter, med titeln *Det står skrivet,* är författad av docent Gunnel André (Uppsala).

Den 20 mars kl 16–17 kommer ett releaseparty att äga rum i Bibelsällskapets lokaler i Uppsala. Syftet är givetvis att uppmärksamma det faktum att förlaget har bildats. Vid detta tillfälle kommer också de båda pionjärförfattarna att signera sina böcker. Välkommen på besök!

BIBELBUTIKEN TIPSAR

Det står skrivet – med inblickar mellan raderna
Kommentarer till evangeliebokens gammaltestamentliga texter (Författare Gunnel André, docent i Gamla testamentets exegetik och präst i Svenska kyrkan)

De gammaltestamentliga gestalterna och händelserna får liv i denna bok. Texterna sätts in i sina litterära sammanhang i Gamla testamentet. I görligaste mån presenteras personerna i och bakom bibeltexterna och de aktuella historiska sammanhangen. Svåröversättliga ord och fraser förklaras utifrån det hebreiska grundspråket. Teologiska nyckelbegrepp klargörs. Boken kräver inga förkunskaper. *Inbunden.*

Best nr 1703 Extrapris: 369:- (419:-)

Den bibliska berättelsen
(Författare Bo Johnson, professor emeritus i Gamla testamentets exegetik vid Lunds universitet)

Bibeln är inte bara en rad texter från olika tider utan blir också en lång berättelse med början, centrum och mål. Den övergripande berättelsen är stark men knappt skönjbar som en silketråd trädd med pärlor i skiftande nyanser och former. Denna silketråd utforskas och beskrivs i den här boken – som underlag för fortsatta studier och samtal. *Häftad.*

Best nr 1702 Pris 189:-

Var dag med Jesus
Urval av Jesusord för årets alla dagar

Boken är upplagd så att man varje vardag läser ett kort Jesusord, söndagens läsning är ett längre sammanhang som förstärks av ett foto. Läs texten och meditera över den med hjälp av bilden. Detta är en bok som ger dig bibelmanna varje dag. En bok att återkomma till år efter år! *Hård pärm med guldfoliering, märkband.*

Best nr 1611 Extrapris 99:- (139:-)

Barnbokspaket
"Två böcker i en" – paket

Picknick utan matsäck/Fisketur utan napp (1652)

Båtresa utan flytväst/Mannen utan hjälpare (1653)
Köp två böcker och du får fyra bibelberättelser. Inbundna.

Best nr 1652p Pris 120:- (köp separat 75 kr/st)

Bibel 2000 Affisch
Hela texten på en affisch

En vacker affisch med Bibeln i minitext. Passar som diskussionsmaterial i konfirmandarbete eller bibelstudiegrupp. Rama gärna in den. *Lupp ingår! Format 70 x100 cm*

Best nr 1687 Extrapris 149:- (199:-)

Fyra olika affischer med bibelord
Affischer med rubrikerna Befrielse, Hopp, Glädje och Kraft.

Affischer med vackra bilder och bibelord med anknytning till rubrikordet. Kan med fördel användas som samtalsunderlag för olika samlingar i kyrkor och församlingar.
Format 50 x 70 cm

Best nr 1704 Pris 249:-

Beställ via www.bibelbutiken.se eller ring Aila Luotomäki på 018-18 63 39

Uthållighet och tålamod!

Det är två ord som kan ge vem som helst en känsla av misslyckande. Uthållighet kräver tålamod. Tålamod ger uthållighet!

Allt ska gå så rasande fort, vi har inte tid att vänta. Ge oss resultat genast, säger koncernchefen. Det här blir inte bra, vi skrotar uppdraget, säger direktören.

Om vi rannsakar oss själva har vi väl alla känt att tålamodet tagit slut. Det kan vara när en kassakö sniglat sig fram. En ”Strul-Pelle” står längst fram och tjafsar med kassörskan. Eller när treåringen skriker ”jag vill inte” om stövlar, jacka, vantar och mössa den morgon alla försovit sig och det är bråttom, bråttom.

Uthållighet krävs om vi vill se resultat. Vi lägger av så fort vi inte ser förändring, tänker att det inte är någon idé. När vi ber kan vi tänka tanken att Gud inte bryr sig utan har viktigare saker för sig. Han har ju hela världen att ta hand om!

Uthållighet och tålamod är ord som nämns i Bibeln och som beskriver något vi behöver öva oss i. Tålamod är en av Andens frukter, ett resultat av vad vi tillåter Herren att göra i oss genom att umgås med honom. Ett av de absolut bästa sätten är att läsa och studera Bibeln. Uthålligheten övas på samma sätt.

Nästa gång det är stopp i kön, se det som en möjlighet att varva ned. Om inte detta lyckas, sucka en bön om att kassörskan löser problemet snabbt! Om din uthållighet tryter när resultaten uteblir, ge inte upp! Han som styr över vinden, han bryr sig!

Bibelsällskapets uppdrag har i alla tider präglats av ett arbete som krävt uthållighet och tålamod. Resultaten kan ofta dröja. Det är inga snabba klipp vi sysslar med. Bibelöversättningar tar tid, bibelspridning är ett långsiktigt arbete. Insamling, försäljning och nu förlagsverksamhet ska i det långa loppet ge ekonomi för vårt arbete. Så låt oss tillsammans med alla er som stöder oss fortsätta vårt arbete uthålligt och tålmodigt!

Aila Luotomäki
Bibelbutiken

bibelprojekt

Kongo-Brazzaville

Kongo-Brazzaville ligger vid Atlantkusten och är en av Afrikas större petroleumproducenter. Tack vare Kongos Bibelsällskap är landet numera även bibelproducent, om än i liten skala. Inom landet ryms 50 språk, och bibelsällskapets översättare arbetar på att de största folkgrupperna ska få Bibeln på sitt modersmål.

Våldet som rådde i Kongo-Brazzaville under åren 1997 till 2000, och som sedan följdes av etniska oroligheter, förde med sig att antalet kristna ökade i områdena Pool och Brazzaville. Flera kongoleser uttryckte ett intensivt intresse för bön och meditation och såg det som ett sätt att finna vila från påfrestningarna. Mitt i vardagens blandning av förtvivlan och hopp blev kyrkans uppdrag tydligt.

Nya testamentet översattes till dialekten lari 2008, och i dag är längtan efter en komplett bibel stor hos den laritalandebefolkningen på cirka 900 000 personer. Lari används också i en stor del av de katolska och evangeliska kyrkorna.

Nu arbetar ett översättningsteam i huvudstaden Brazzaville för fullt med översättningen av Gamla testamentet. Svenska Bibelsällskapet har lovat att stödja projektet med 171 430 kr i år.

Målsättningen med översättningen är att den ska bidra till andlig uppbyggelse och underlätta för evangelister, predikanter och präster att förmedla Guds ord. Framför allt ska den underlätta för vars och ens egen läsning, meditation och deltagande i församlingsliv.

Icke läskunniga får möjlighet till läsundervisning via kyrkorna. På lång sikt förväntar sig bibelsällskapet en tillväxt i antalet aktiva i församlingarna, till exempel i form av bönegrupper. De önskar även att de som tidigare tyckt att tillvaron tett sig hopplös under oroligheterna ska kunna känna glädje igen.

Laundry Enzonga Mangoyo är generalsekreterare för Kongos Bibelsällskap. I landet finns knappt fyra miljoner invånare som talar drygt 50 språk och dialekter. Det är en stor utmaning för ett litet bibelsällskap.

Här ses fyra bibelöversättare i aktion på kontoret i Brazzaville, Jacques M'beri, François Mabounda, Dominique Kialoungou och Basile Diakabana. Dominique och Basile arbetar med lariöversättningen, de andra två översätter till beembe.

Dominique Kialoungou djupdyker in i texterna. Han arbetar i datorprogrammet Paratext där man kan se Bibelns grundtexter och andra översättningar parallellt med sin egen text.

Pastor Corinne Miabeto är koordinator för översättningsteamet i Brazzaville.

Foto Christian Ntondele

Auguste Miabeto, pensionerad professor i muntlig berättartradition, representerar den Evangeliska kyrkan I Kongo-Brazzaville, och han har i uppdrag att granska översättningen av Gamla testamentet.

Kalendarium

4 mars
Bibelgudstjänst i Linghemskyrkan, Linköping, Krister Andersson och sånggruppen VÅGA.

5 mars
Bibelsällskapets styrelse möts.

20 mars
Releaseparty för Bibelsällskapets förlag kl 16–17, Uppsala. Boksignering. Alla varmt välkomna!

23–24 mars
Akademi för bibelvetenskap har samtalsdagar och föreningsstämma vid Teologiska institutionen, Uppsala universitet.

24–25 mars
Bibelhelg i Bengtsfors, Krister Andersson.

29 mars
Utbildningsdag, Mölndal, Krister Andersson, Olof Brandt, Mikael Winninge.

30 mars
Utbildningsdag, Kungsbacka, Krister Andersson, Olof Brandt och Mikael Winninge.

19 april
Bibelsällskapets hvuvudmannaråd och styrelse sammanträder.

7–9 maj
Nordsamisk styrgrupp i Tromsö.

21 maj
Första översättarkonferensen i projektet Apostoliska fäderna, Svenska Bibelsällskapet i Uppsala.

26 maj
Bibelbussen besöker Nyköping.

Du kan få ett nytt bibelord i mobilen varje dag! Beställ på www.bibleme.com

krönikan

Nytt språk, ny bibel?

Kan Gud få säga till Adam: ”Vart är du?” i stället för ”Var är du?” (1 Mos 3:9)? Eller till Abram: ”Dina ättlingar kommer bo i ett land som inte är deras” i stället för ”kommer att bo” (1 Mos 15:13)? Eller kan det sägas om David att han frös, ”även fast man bredde täcken över honom” i stället för ”trots att man bredde” (1 Kung 1:1)? Eller om Josua att han ”spenderade natten i dalen ” i stället för att han ”tillbringade natten” (Jos 8:9)? ”Absolut inte!” Så skulle förmodligen de flesta som är över 50 år svara. Medan många under 30 år sannolikt inte skulle förstå frågorna. ”Det heter ju så, vad är problemet?”

I Bibel 2000 hade det varit uteslutet att ange riktning, ”vart”, om man menade befintlighet, ”var”. Likaså att stryka infinitivmärket ”att” efter det futurala hjälpverbet ”kommer”. Och att använda blandformen ”även fast” som konjunktion i stället för ”även om” , ”fastän” eller ”trots att”. Eller att låta ”spendera” betyda ”tillbringa en viss tid” i stället för det vedertagna ”lägga ut pengar”.

Det här är några exempel på språkliga förändringar av ord och former som ägt rum under de senaste decennierna och som börjat godkännas av språkvården under 2000-talet. Än så länge förstår de unga givetvis vad de äldre alternativen betyder. Men när summan av sådana små förändringar i språkbruket blir stor kan den text där de äldre formerna finns kännas ålderdomlig både språkligt och stilistiskt.

Så småningom leder förändringarna till önskemål om en ny bibelöversättning. Men det måste röra sig om många nyheter och i kombination med andra, mera djupgående förändringar i fråga om meningsbyggnad och textbildning om det ska löna mödan. Bibeln läses av både tioåringar och hundraåringar, och det kan finnas ett värde i att en given bibelversion får ett par generationer på sig. Och det handlar inte bara om den svenska språkutvecklingen. Förändringar i vår kunskap om de grekiska och hebreiska grundtexterna är väl så viktiga.

Christer Åsberg

Christer Åsberg var Bibelkommissionens huvudsekreterare åren 1973-2000 och Svenska Bibelsällskapets översättningssekreterare 2001-2007. Han är professor och författare.

På bilden befinner sig Christer, likt Mose en gång i tiden, på berget Nebo i Jordanien. Bredvid orienterar en tavla om Det heliga landet.